

AEO-todistus nopeuttaa kuljetuksia ja parantaa turvallisuutta

Et voi vaikuttaa laivan, lentokoneen tai maakuljetusten nopeuteen. Sen sijaan sinulla on mahdollisuus hankkia AEO-todistus, jonka avulla kuljetusketjun tullitarkastusten määrä jopa puoliintuu ja koko kuljetusketju on kolmanneksen nopeampi. Turvallisuuskäytännöstä katsottuna AEO-todistuksen avulla on mahdollisuus vähentää hävikkiä lähes 40 %. Tämän todistaa Tampereen turvallisuusmessuilla 8.9.2010 kerrottu Stanford Universityn tutkimus.

Yhdysvaltojen tulli haasteena pk-yrityksille

Jos suomalainen yritys vie tavaraa Yhdysvaltoihin ja haluaa tullauksen sujuvan nopeasti ja ongelmitta, sillä on oltava Yhdysvaltain tulliviranomaisten myöntämä C-TPAT-todistus. Tällä hetkellä todistus vaatii pieniltä ja keskisuurilta yrityksiltä kohtuuttomia ponnisteluja toiminnan laajuuteen nähden. Todistuksen voi antaa vain Yhdysvaltain tulliviranomainen, joka käy Suomessa auditoimassa yrityksen toiminnat ja myöntää todistuksen – jos myöntää.

AEO avaa markkinoita EU:n ulkopuolelle

Vuoden 2011 alusta voimaan tulevan turvallisuusudistuksen (itsearviointi) tavoite tarkoittaa mm. sitä, että Yhdysvaltain viranomaiset hyväksyvät AEO-todistuksen samanarvoiseksi kuin C-TPAT-todistuksen. Vastavuoroisuusperiaatteen ovat jo hyväksyneet mm. Norja, Sveitsi ja Japani. Lisäksi muun muassa Venäjä ja Kiina ovat toteuttamassa vastaavia toimintoja, joten AEO-todistus on avainasemassa yrityksille, jotka toimittavat tavaraa EU:n rajojen ulkopuolelle.

Todistuksen myöntää Suomen Tullihallitus

Toisin kuin esimerkiksi C-TPAT, AEO-todistuksen myöntää Suomen Tullihallituksen AEO-yksikkö. Se helpottaa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten vienti- ja kuljetustoimintaa ja antaa mahdollisuuden kasvaa myös EU:n ulkopuolella. Tullihallituksella on myös neuvontapuhelin, josta yritykset saavat neuvoja siihen, mitä yritykseltä vaaditaan ennen kuin AEO-hakemus kannattaa edes jättää. On nähtävissä, että AEO-hakemusten määrä kasvaa voimakkaasti heti kun Yhdysvallat on hyväksynyt vastavuoroisuusperiaatteen. Siinä vaiheessa viranomaisten resurssit ovat varmasti tiukalla pelkkien paperitöiden kanssa, mutta toki yrityksillä on mahdollisuus käyttää mm. aiheeseen erikoistuneita ja puolueettomia yrityksiä tai konsultteja tilanteen selvittämiseksi.

Mitä yrityksen täytyy huomioida ennen AEO-hakemustaan?

AEO-toimijaksi hakeutuvalta yritykseltä vaaditaan selkeää turvallisuusjohtamista, henkilöstö-, kiinteistö- ja toimitilaturvallisuutta sekä logistiikan, tuotannon ja toimitusketjun turvallisuutta. Eli ennen kaikkea hyvää turvallisuuskulttuuria. Ennen kuin mitään parantavia toimenpiteitä edes suunnitellaan on syytä tehdä kattava selvitys nykytilasta. Sen voi tehdä viranomainen tai puolueeton yritys. Vasta selvityksen perusteella voidaan tehdä selkeitä toimenpidesuunnitelmia ja toteuttaa suunnitelmat, jotta yritys täyttäisi AEO-todistuksen edellyttämät vaatimukset. Jatkossa AEO-toimija on velvoitettu ylläpitämään saavutettua turvallisuustasoa, kehittämään turvallisuustoimintaansa, ilmoittamaan AEO-asemaansa vaikuttavista muutoksista ja nimeämään vähintään yksi vastuuhenkilö AEO-asioihin.

AEO:n hyödyt ovat kiistattomat

Tulevaisuudessa vain yksi todistus riittää. Kun vastavuoroisuusperiaate on hyväksytty, ei enää tarvita eri maiden tulliviranomaisten erillisiä auditointeja ja todistuksia. AEO-todistus nopeuttaa eri maiden tulliviranomaisten ja liiketoiminnan välistä yhteistyötä ja siten auttaa suoraan yrityksiä toimimaan tehokkaammin ja turvallisemmin.

AEO pähkinänkuoressa

EU:n tavoite on hyväksyttävä vastavuoroisuusperiaate muun muassa Yhdysvaltojen ja Kiinan kanssa ja vielä vuoden 2011 aikana. AEO-toimijaksi hakeutuminen on vapaaehtoista. Tavoitteena on taata tavaroiden sujuva ja turvallinen liikkuminen läpi koko kuljetusketjun. Lähtökohta tälle on, että jokainen yritys kuljetusketjussa olisi AEO-hyväksytty. AEO-todistus sovitetaan kunkin yrityksen toiminnan laajuuteen ja luonteeseen, eli pieniltä yrityksiltä ei esimerkiksi vaadita samaa fyysistä turvatasoa kuin suurilta yrityksiltä.

[Petri Kelo henkilökuva]

Petri Kelo on Logisec Oy:n perustaja, TAPA-, ISO 28000- ja AEO- kouluttaja. Petri toimii nykyisin myös ASIS International:n ARVP toimessa Pohjois- ja Itä- Euroopassa. Hänellä on yli 20 vuoden kokemus kuljetuslogistiikasta Suomessa, Skandinaviassa, Venäjällä ja Baltiassa. Viimeisen 10 vuoden ajan Petri on keskittynyt kuljetusturvallisuuteen. Hän on konsultoinut ja tehnyt turvallisuusauditointia lukuisissa projekteissa eri puolilla maailmaa.